

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

„Poslední štace?“ Mapování ubytovacích zařízení s koncentrací sociálně vyložených nesoběstačných osob

Odbor pro sociální začleňování (Agentura)

Jana Mair, Luboš Sál

20. 4. 2023

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agentura
pro sociální začleňování

Ubytovací zařízení s koncentrací sociálně vyloučených nesoběstačných osob

objekty, v nichž žije vyšší počet osob se sníženou soběstačností a zhoršeným zdravotním stavem (fyzickým i duševním) např. v důsledku rizikového způsobu života, chronického onemocnění, závislostí na návykových látkách, a které s ohledem na zdravotní stav, imobilitu potřebují pravidelnou pomoc jiné osoby. Zároveň jsou to osoby s nízkými příjmy, příjemci dávek hmotné nouze či osoby bez příjmu.

„poslední štace“

„záchranná stanice“

„záchyt“

„záchytná síť“

„záchranná síť“

„konečná stanice“

„konec světa“

Cíle výzkumu

Zmapovat a popsat fungování ubytovacích zařízení, v nichž dochází ke koncentraci sociálně vyloučených nesoběstačných osob

- Navrhnout „typologii“ osob, které jsou v takových ubytovacích zařízeních ubytovány.
- Popsat charakter podpory, kterou osoby v těchto objektech dostávají.
- Upozornit na rizika vyplývající z pobytu této skupiny osob v daných objektech, která k vyloučení těchto osob přispívají.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Olympik

Ubytovna bez schváleného provozního řádu KHS

Cca 45 pokojů, sdílené toalety, sprchy, kuchyňky, pračka

Proměna složení obyvatel v posledních letech („ztišení“):

„Obchod s chudobou to byl celou dobu, ale teď už je to hyenismus“

Výzkumy proběhly v letech 2020 a 2022

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

„Protože věděla, že oni [rodiny s dětmi] jí tam dělají i trochu zle v tom jejím byznyse, jakoby navenek, že tam ten OSPOD, ta sociálka, ty SASky tam chodí a vidí to“ (zástupkyně NNO)

„Cílová skupina se tam mění, právě od toho roku dvacet se tam začala ubytovatelka trošku zaměřovat na tu cílovou skupinu padesát plus, byť to není sociální služba, takže cílová skupina tam není, ale prostě víme o tom, že tam je padesát plus obyvatelé [...] padesát plus obyvatelé, ale celý život žili nějakým, teď řeknu, rizikovým způsobem života, který odpovídal těm ubytovnám, kde se pohybovali v rámci celé republiky po různých takových ubytovnách, takže v tom pokračují dál, akorát jejich fyzická schopnosti jsou trošku možná omezený“ (zástupkyně sociálního odboru)

Osoby v bytové nouzi s kumulací hendikepů a sníženou soběstačností

osoby závislé na pomoci druhých, tzn. lidé, jejichž zdravotní stav je výrazně zhoršený a nejsou soběstační

osoby v seniorském věku s nízkým starobním důchodem nebo bez nároku na starobní nebo invalidní důchod, které ztratily standardní bydlení

uživatelé návykových látek a osoby s diagnostikovanými a nediodagnostikovanými psychickými onemocněními

osoby v bytové nouzi v seniorském věku, které nedosáhnou na jiné bydlení, než je ubytovna

osoby bez domova, které stárnou, zhoršuje se jejich zdravotní stav

Osoby v bytové nouzi s kumulací hendikepů a sníženou soběstačností

zažívají klíčové události/situace v jejich životních drahách vedoucí k pobytu

ztráta standardního bydlení (např. z důvodů zadlužení, nezaměstnanosti, rozpadu rodiny/vztahů, závislostí)

nemožnost využít širší škálu pobytových služeb nebo ubytoven (prahovost sociálních služeb)

nedostatečná podpora osobám prostřednictvím sociální práce

nedostatečná včasná podpora při řešení situace osob propuštěných ze zdravotnických zařízení (zajištění návazné péče)

Osoby v bytové nouzi s kumulací hendikepů a sníženou soběstačností

zažívají klíčové události/situace v jejich životních drahách vedoucí k pobytu

v ubytovacích zařízeních „poslední štace“,

zaměřují se na starší osob v bytové nouzi se zdravotními hendikepy / vedoucí rizikový způsob života

jsou ambivalentně hodnocena ze strany institucionálních aktérů, protože nabízejí možnost rychlého vyřešení akutní bytové nouze této skupiny osob

provozovateli jsou komerční subjekty podnikající na základě živnostenského oprávnění

vykazují rizika v oblasti ochrany lidských práv a zajištění bezpečí ubytovaných osob

Osoby v bytové nouzi s kumulací hendikepů a sníženou soběstačností

zažívají klíčové události/situace v jejich životních drahách vedoucí k pobytu

v ubytovacích zařízeních „poslední štace“,

kde se nacházejí mimo zorné pole všech (institucí a veřejnosti).

tato zařízení jsou pro aktéry akceptovatelná jako dočasné řešení, ale lidé zde zůstávají dlouhodobě

většina osob, navzdory potřebnosti, nemá zajištěnu pravidelnou podporu s ohledem na zjištěné potřeby

lidé jsou zde ukryti očím veřejnosti

nízká motivace relevantních aktérů k hledání řešení

Osoby v bytové nouzi s kumulací hendikepů a sníženou soběstačností

zažívají klíčové události/situace v jejich životních drahách vedoucí k pobytu

v ubytovacích zařízeních „poslední štace“,

kde se nacházejí mimo zorné pole všech (institucí a veřejnosti).

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Děkujeme za pozornost.

Jana Mair

jana.mair@mmr.cz

727 942 287

Luboš Sál

lubos.sal@mmr.cz

720 980 021

Výzkumná zpráva:

[TPV-Poslední-štace.pdf \(socialni-zaclenovani.cz\)](#)